

The Effect of Group Discussion and Lecture Teaching Methods on Students' Academic Performance in Pedagogical Curriculum

Seyede Newsha Azizifar: M.A. student, Department of Educational Management, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Mohammad Hosseinpour*: Faculty member, Department of Educational Management, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Abstract: The purpose of the present study was to determine the effectiveness of group discussion teaching and lecture teaching methods in the Pedagogy subject on students' academic performance at district 1 of Ahvaz Technical and Vocational School. The study community included all learners studying at vocational and technical school in district 1 of Ahvaz in the educational year 1398-99. A sample of 30 people without sampling method was selected and they were randomly divided into two groups including 15 participants. Hence, experimental research design was pre-test - post-test without control group, moreover, the research tools included a researcher-made academic performance scale. In addition, one-way ANCOVA analysis of variance was used. According to the results, there was a significant difference between the effectiveness of group discussion teaching method and lecture teaching method of pedagogy curriculum on academic performance studying at vocational and technical school. The performance scores of learners of vocational schools became significantly increased in group discussion teaching method compared to the lecture teaching method.

Keywords: Group discussion teaching method, Lecture teaching method, Academic performance, Pedagogy curriculum.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Educational Management, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Email: hosseinpour6@yahoo.com

مقدمه

عملکرد تحصیلی، نیرویی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه جانبه عملکرد خود با توجه به معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در آن همراه است سوق می‌دهد و با اثر گذاشتن بر انواع مختلف فعالیت‌های تحصیلی به تمایل فرد برای رسیدن به هدف‌های تحصیلی اشاره دارد (به‌روزی و همکاران ۱۳۹۴). عملکرد تحصیلی یکی از ملزومات یادگیری است که به رفتار شدت و جهت می‌بخشد و در حفظ و تداوم آن به یادگیرنده کمک می‌کند (محمدی و همکاران ۱۳۹۵). در یادگیری، برخی به صورت کلی و برخی به صورت تحلیلی مطالب علمی را یاد می‌گیرند، گروهی از فراگیران پشتکار خوبی در مطالعه و یادگیری دارند و برعکس بعضی از آنان برای رسیدن به اهداف تحصیلی نیاز به تشویق و تقویت دارند. در مقابل برخی نیازی به کنترل، تشویق و تقویت ندارند و خود انگیزه هستند. تعدادی ترجیح می‌دهند با همکلاسی‌های خود به صورت گروهی یاد بگیرند و عده دیگر ترجیح می‌دهند در موقع یادگیری به تنهایی مطالعه کنند. هم چنین انسان همواره کوشیده است تجارب و یافته‌های خود را به فرزندان و نسل آینده منتقل کند. این نیاز به آموزش و یادگیری، سبب بقای جوامع بشری، فرهنگ‌سازی و حفظ آن گردیده است. صاحب نظران آموزش و یادگیری همواره در پی پاسخ به این سوال بوده‌اند که؛ چه چیزی را یاد بدهند و چگونه آن را یاد بدهند؟

برای یک آموزش اثربخش و مؤثر، استفاده از فنون و راهبردهای مطلوب، حائز اهمیت است. امروزه یادگیری رویدادی اکتشافی تلقی می‌شود که از طریق مشارکت فعال بین معلم و دانش‌آموزان صورت می‌گیرد. از اینروست که شناخت روابط فعال بین عوامل تدریس اهمیت بسیار دارد. کسب تجربه به وسیله‌ی فرد یک فعالیت حداقل دو جانبه

است. در فرایند جدید آموزش انتقال دانش و مفاهیم کارآیی کمتری دارد و بیشتر به فرایند تولید دانش توجه می‌شود که این فرایند، امکان شناخت موقعیت‌ها، گزینش راهکارهای مناسب، استنباط و تحلیل دقیق موضوع و در نهایت کشف حقیقت را برای فراگیران فراهم می‌آورد (کیوانفر، ۱۳۹۳). آموزش و پرورش، کلید کیفیت منابع انسانی است. بنابراین ضروری است فراگیران را به ابزاری مجهز کنند تا قادر باشند استعدادهای بالقوه خویش را از راه یادگیری واقعی برای مشارکت هوشمندانه در امور جامعه تحقق بخشند و برای روندهای تازه طرحی نو در افکنند (بهنایی، حسین‌پور و نصیری، ۱۳۹۳).

نظام‌های پیشرو آموزش و پرورش می‌کوشند با تمرکز بر ظرفیت تغییر، نوآوری و بازسازی خود را در ابعاد گوناگون گسترش دهند. در این بین تأکید بر روش‌هایی خواهد بود که به توسعه‌ی توانایی‌ها در حین فعالیت‌های آموزشی منجر شود و یکی از مؤثرترین آن‌ها در بهبود فرایند آموزش و یادگیری روش‌های تدریس است (عزیزی فر ۱۳۹۸). روش تدریس، مجموعه تدابیر منظمی است که معلم برای هدایت فعالیت‌ها به منظور دستیابی به اهداف آموزشی با توجه به شرایط و امکانات اتخاذ می‌کند. انتخاب صحیح روش تدریس از عناصر مهم تحقق اهداف آموزشی به شمار می‌رود. مربیان و مجریان برنامه‌های درسی در طول تاریخ از روش‌های مختلف تدریس استفاده می‌کردند که این روش‌ها با توجه به امکانات موجود و ظهور اندیشه‌های جدید همواره در حال تغییر و تحول بوده‌اند (شعبانی ۱۳۹۴).

تدریس به شیوه بحث گروهی یکی از روش‌های آموزشی فراگیر محور است که با استفاده از این شیوه، فراگیران فعالانه در مباحث شرکت نموده و به آنان فرصت داده می‌شود تا نظریات و تجربیات خود را با دیگران در میان بگذارند و هم‌چنین قدرت انتقاد را در فراگیران رشد می‌دهد (صفری و همکاران ۱۳۸۵). در این روش، قدرت بیان فراگیر تقویت

ماموریت‌های اصلی آن، آموزش نیروی کار است. این سازمان با تدوین ماده درسی پداگوژی قصد دارد تمامی مدرسان فنی و حرفه‌ای در حوزه‌های نامبرده را مجهز به علم آموزشگری نموده تا بتوانند با بهره‌گیری از مبانی صحیح آموزش، به آموزش فراگیران خود در هر یک از حوزه‌های مهارتی بپردازند.

این ماده درسی در سال‌های اخیر جدی گرفته شده است، اما تدریس آن نیاز به تخصص و توانمندی مدرس برای تسهیل انتقال اطلاعات به فراگیران دارد. روش تدریس مناسب می‌تواند مدرس و فراگیر را در جهت تدوین این درس، هدایت نماید. محققان می‌خواهند تأثیر روش تدریس بحث گروهی و روش سخنرانی بر عملکرد تحصیلی در ماده درسی پداگوژی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای را بسنجند. بنابر این سوال اصلی تحقیق حاضر، آیا بین روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی در ماده درسی پداگوژی بر عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای ناحیه یک شهر اهواز تفاوت وجود دارد؟ این پژوهش از طریق فرضیه؛ بین میزان عملکرد تحصیلی در ماده درسی پداگوژی فراگیرانی که به روش تدریس بحث گروهی آموزش دیده‌اند با فراگیرانی که به روش تدریس سخنرانی آموزش دیده‌اند، تفاوت معناداری وجود دارد، هدایت می‌شود.

مواد و روش‌ها

جامعه‌ی آماری این تحقیق، کلیه فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای در ناحیه ۱ شهر اهواز که در سال تحصیلی ۹۹ - ۹۸ مشغول به تحصیل بودند. طرح پژوهشی تجربی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون دو گروه آزمایش بود. در پژوهش حاضر، با توجه به اینکه در ناحیه تنها یک آموزشگاه وجود دارد، از نمونه‌گیری صرف نظر شده است. سپس، با اجرای پیش‌آزمون؛ ۳۰ نفر از شرکت‌کنندگان که عملکرد تحصیلی آنها یک انحراف معیار همکلاسی‌های خود پایین‌تر

می‌شود و در نهایت تحمل و سعه صدر او در شنیدن نظرهای متفاوت بیشتر می‌شود و از طریق همکاری با دیگران، مهارت‌های تعامل و تبادل نظر با دیگران را کسب کرده، هم‌چنین این روش، باعث افزایش اعتماد به نفس و کاهش کم‌رویی در فراگیران می‌شود. علاوه بر این، مواردی مانند درست شنیدن، دقت کردن، رعایت حقوق دیگران، احترام به نظرات دیگران، پذیرش نظریه‌های مختلف، رعایت آداب گفتگو و سکوت به هنگام لزوم با این روش تقویت خواهد شد (رینولدز، ۱۹۹۴).

یکی دیگر از روش‌های تدریس، سخنرانی است که در نظام‌های آموزشی سابقه‌ای طولانی دارد، به طوری که از زمان یونان باستان تاکنون مورد استفاده اکثر مدرسان در سراسر جهان است. ارائه مفاهیم به طور شفاهی از طرف مدرس و یادگیری آن‌ها از طریق گوش دادن و یادداشت برداشتن از طرف فراگیران، اساس کار این روش را تشکیل می‌دهد. از خصوصیات بارز این روش، فعال و متکلم وحده بودن مدرس و غیر فعال بودن دانش‌آموزان در فرایند تدریس است و به عبارتی اکثر عوامل، تحت کنترل مدرس است. مدرس می‌تواند به ترتیبی که خود می‌پسندد، پیرامون موضوع مورد نظر سخن گوید و هر وقت که لازم بداند، آن را پایان دهد و در واقع انتقال پیام، یک جریان فکری یک طرفه از سوی مدرس به فراگیران است (شعبانی ۱۳۹۴).

روش تدریس بیش از هر چیز وابسته به عناصر برنامه درسی از جمله محتوا و مواد درسی است و یکی از این مواد درسی، پداگوژی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است. پداگوژی به معنی «علم و فن تعلیم و تربیت»، «آموزشگری»، «فن آموزش»، «آموزش‌شناسی» و «علم آموزش و پرورش» است (عزیزی فر ۱۳۹۸). سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، با اهداف تربیت و افزایش کارایی و اثربخشی نیروی انسانی مورد نیاز در بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی، خدمات و فرهنگ و هنر تشکیل گردیده است و یکی از

محتوای جلسات آموزشی:

جلسات آموزش پداگوژی در طی ۹ جلسه ۱۰۰ دقیقه‌ای برگزار شد و جلسات بر اساس روش بحث گروهی و سخنرانی بدین صورت بود که:

جلسه اول: اجرای پیش آزمون، معارفه با دانشجویان و آموزش مبحث «تاریخچه آموزش و پرورش»

جلسه دوم: آموزش مبحث «بررسی مفاهیم پایه آموزش»

جلسه سوم: آموزش مبحث «تحلیل نیازهای آموزشی و هدف های آموزشی»

جلسه چهارم: آموزش مبحث «طبقه بندی اهداف آموزشی از نظر حیطه شناختی - حیطه عاطفی - حیطه روانی حرکتی»

جلسه پنجم: آموزش مبحث «تدوین طرح درس»

جلسه ششم: آموزش مبحث «بررسی روش ها و فنون تدریس در آموزش»

جلسه هفتم: آموزش مبحث «مدیریت کلاس و اجرای آموزش»

جلسه هشتم: آموزش مبحث «محتوا و وسایل آموزشی»

جلسه نهم: آموزش مبحث «اصول سنجش و ارزشیابی از آموزش فراگیر»

در پایان جلسه نهم؛ از فراگیران آزمون پایانی گرفته شد.

یافته‌ها

یافته های توصیفی این پژوهش شامل شاخص های آماری مانند میانگین، انحراف معیار و تعداد آزمودنی های نمونه است که نتایج حاصل شده نشان داد میانگین عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای ناحیه یک اهواز با روش تدریس بحث گروهی در پیش آزمون دو گروه روش تدریس بحث گروهی (۱۶/۸۷) و گروه سخنرانی (۱۶/۹۵) می باشد. هم چنین میانگین عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای مورد نظر، با روش تدریس بحث گروهی در پس آزمون دو گروه روش تدریس بحث گروهی (۱۷/۹۶) و گروه سخنرانی (۱۵/۳) بدست آمد.

بود، انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. هر گروه شامل ۱۵ نفر گروه آزمایش روش سخنرانی و ۱۵ نفر کلاس گروه آزمایش روش بحث گروهی جایگزین شدند.

برای اجرای این پژوهش، در کلاس اول، محتوای درسی به روش تدریس بحث گروهی و در کلاس دوم، به روش تدریس سخنرانی اجراء شد و فراگیران به مدت ۱۲ هفته تحت آموزش قرار گرفتند. قبل از اعمال متغیرهای مستقل (روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی) در دو کلاس، یک آزمون محقق ساخته بر اساس محتوای آموزشی ماده درسی پداگوژی جهت اندازه گیری عملکرد تحصیلی و تعیین سطح آگاهی فراگیران اجرا گردید. سپس در پایان دوره نیز از هر دو گروه، یک آزمون محقق ساخته بر اساس محتوای آموزشی که در طول دوره تدریس شده است، اخذ و نتایج آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

پس از جمع آوری داده‌ها با استفاده از آزمون محقق ساخته بر اساس محتوای آموزشی، ماده درسی پداگوژی جهت اندازه گیری عملکرد تحصیلی فراگیران روایی محتوایی و صوری آزمون با کمک پنج نفر از مدرسان با سابقه و متخصص در رشته مربوطه، بدست آمد. در این روش، جهت سنجش پایایی، با روش بازآزمایی سؤالات آزمون در دو نوبت به یک گروه واحد، تحت شرایط مشابه داده شد و نمرات حاصل با هم مقایسه شدند. برای تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده در دو بخش آمار توصیفی (نمودار، جدول، فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (متناسب با فرضیه های پژوهش، از آزمون تحلیل کواریانس، t مستقل جهت مقایسه میانگین ها، آزمون لوین برای بررسی همگنی واریانس نمرات و تحلیل مانوا با استفاده از نرم افزار SPSS بعمل آمد.

مطالعه در این پژوهش در جداول زیر با سطح خطای ۰/۰۱ ارائه شده است.

یافته های استنباطی مربوط به فرضیه این پژوهش شامل آزمون لاین، کولموگروف - اسمیرنوف، تی مستقل، تی وابسته (زوجی) و تحلیل کواریانس یک متغیره آنکوا (ANCOVA) می باشد که برای کلیه متغیرهای مورد

جدول ۱. نتایج کولموگروف - اسمیرنوف در عملکرد تحصیلی

Table1. Kolmogorov-Smirnov's results on academic performance

آزمون		کولموگروف - اسمیرنوف (بررسی مفروضه نرمال بودن)	
متغیرهای پژوهش	Z	سطح معنی داری	نتیجه آزمون
بحث گروهی	پیش	۰/۱۶۳	قبول H_0 (نرمال)
	پس	۰/۱۱۳	قبول H_0 (نرمال)
سخنرانی	پیش	۰/۲۲۳	قبول H_0 (نرمال)
	پس	۰/۱۳۸	قبول H_0 (نرمال)

مرتبط با فرضیه های پژوهش نرمال است و پیش فرض نرمال بودن داده ها رعایت شده است و استفاده از آزمون تحلیل کواریانس مجاز است.

همان طور که نتایج جدول ۱ مشاهده می شود، مقدار Z بدست آمده، برای متغیرهای پژوهش در سطح ۰/۰۱ معنادار نیست. پس می توان به این نتیجه رسید که توزیع داده های

جدول ۲. نتایج آزمون لاین در عملکرد تحصیلی فراگیران

Table2. Levin test results in the academic performance of learners

آزمون لاین (برابری واریانس ها)			آزمون		
نتیجه آزمون	سطح معنی داری	درجه آزادی دوم	F	درجه آزادی اول	متغیرهای پژوهش
قبول H_0 (همگنی واریانس ها)	۰/۴۳۷	۲۸	۰/۶۲۳	۱	بحث گروهی
قبول H_1 : (همگنی واریانس ها)	۰/۶۳۸	۲۸	۰/۲۲۷	۱	سخنرانی و

سخنرانی در متغیر پژوهش مورد تأیید قرار گرفت و پیش فرض همگونی واریانس ها رعایت شده است. به این ترتیب یکی دیگر از پیش فرض های آنالیز کواریانس تأیید و ادامه تحلیل ها و اجرای تحلیل کواریانس مجاز است. با فرض یکسانی دو گروه و نمرات عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای اهواز ناحیه یک در دو گروه با روش تدریس بحث گروهی و سخنرانی در پیش آزمون در شرایط اولیه یکسان مداخله تجربی انجام شد.

همان طور که جدول ۲ مشاهده می شود، مقدار F آزمون لاین (تساوی واریانس ها) همه متغیرها در سطح ۰/۰۱ معنادار نیست. لذا تفاوت معنی داری بین واریانس های پیش آزمون و پس آزمون عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای اهواز ناحیه یک در دو گروه با روش تدریس بحث گروهی و سخنرانی دیده نشده است. همچنین، نتایج نشان داد فرض یکسانی (تساوی) واریانس های نمره های دو گروه روش تدریس بحث گروهی و

جدول ۳ نتایج آزمون t وابسته برای بررسی تفاوت در میانگین عملکرد تحصیلی فراگیران

Table 3. The results of the dependent t-test to examine the difference in the average academic performance of learners

گروه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	اختلاف میانگین ها	درجه آزادی	آزمون t	سطح معناداری	نتیجه آزمون
بحث گروهی	پیش آزمون	۱۵	۱۶,۸۷	۱,۲۱	۱۴	-۳,۳۱۹	۰/۰۰۵	H_0 رد
	پس آزمون	۱۵	۱۷,۹۶	۱				
سخنرانی	پیش آزمون	۱۵	۱۶,۹۵	۰/۹۹	۱۴	۱,۵۳	۰/۰۰۱	H_0 رد
	پس آزمون	۱۵	۱۵,۳	۱,۰۹				

** معناداری حتی در سطح ۰/۰۱

بنابراین، با اطمینان ۹۹ صدم بین میانگین عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای در پیش آزمون و پس آزمون گروه ها تفاوت معناداری وجود دارد. مقایسه میانگین گروه ها نشان می دهد؛ عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای به روش آموزش تدریس بحث گروهی در مقایسه با روش آموزش تدریس سخنرانی مؤثرتر است.

نتایج جدول ۳ نشان می دهد؛ آزمون t محاسبه شده برای تفاوت میانگین میزان عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای در پیش آزمون و پس آزمون گروه سخنرانی و بحث گروهی در سطح معناداری ۰/۰۱ معنادار است، لذا فرض صفر رد شده و فرضیه تحقیق پذیرفته می شود.

جدول ۴. نتایج تحلیل کواریانس تک متغیره آنکوا (ANCOVA) عملکرد تحصیلی فراگیران

Table 4. Results of ANCOVA analysis of learners' academic performance (ANCOVA)

نتایج	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	آزمون F	سطح معناداری	Eta2	توان آزمون
همگونی شیب رگرسیونی	۱۶,۵۲۵	۱	۱۶,۵۲۵	۱۵,۸۴۷	**۰/۰۰۱	۰/۳۷	۰/۹۷
اثر پیش آزمون	۲,۹۹۷	۱	۲,۹۹۷	۲,۸۵۵	۰/۱۰۳	۰/۰۶۹	۰/۳۷
بین گروهی	۵۲,۸۰۴	۱	۵۲,۸۰۴	۵۰,۶۳۵	**۰/۰۰۱	۰/۶۵۲	۱
خطا	۲۸,۱۵۶	۲۷	۱,۰۴۳				
کل	۹۵۴۸,۰۰۵	۳۰					

** معناداری حتی در سطح ۰/۰۱

تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای دو گروه تدریس سخنرانی و بحث گروهی در پس آزمون تفاوت معناداری وجود دارد که این تفاوت به نفع گروه روش تدریس بحث گروهی در افزایش نمرات عملکرد تحصیلی فراگیران پس از تدریس به روش بحث گروهی می باشد.

بحث و نتیجه گیری

چنانچه در جدول شماره ۴ ملاحظه می شود، مقدار F عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای دو گروه در پیش آزمون برابر با ۲,۸۵۵ که از لحاظ آماری در سطح ۰/۰۱ معنی دار نیست. یعنی عملکرد دو گروه در پیش آزمون تفاوت معنی داری وجود ندارد. ولی با وجود رابطه خطی با پیش آزمون، مقدار F در بین گروهی با کنترل پیش آزمون برابر ۵۰,۶۳۵ است که از نظر آماری معنی دار است. به عبارتی بین میانگین نمرات عملکرد

مطالب آموزشی داشته باشند. لذا به نظر می‌رسد که تمام عوامل یاد شده در خصوص تقویت میزان تأثیر این روش در مقایسه با روش سخنرانی دخالت داشته است. در واقع جلسات آموزشی به شیوه ی بحث گروهی افراد را در شرایطی قرار می‌دهد که ناگزیر از تداوم ارتباط و تعامل با یکدیگر باشند و ثانیاً در معرض معرفت‌ها، دیدگاه‌ها و نگرش‌های متفاوت و احیاناً ناهم‌ساز قرار گیرند. روش سخنرانی یکی از روش‌هایی است که در چارچوب الگوی پیش‌سازمان دهنده و در نتیجه ی تدریس مستقیم مورد استفاده اکثر معلمان و مدرسان به ویژه در دروس دانشگاهی است. در این روش، ارائه مفاهیم به طور شفاهی از طرف معلم و یادگیری آن‌ها از طریق گوش دادن و یادداشت برداشتن به طور شفاهی است. از خصوصیات بارز این روش فعال و متکلم وحده بودن معلم و غیر فعال بودن فراگیران است. در فرآیند تدریس اکثر عوامل تحت کنترل معلم بوده او یک جریان فکری یک طرفه از سوی است. تجربه و تحقیق بیانگر عدم کارایی مؤثر روش سخنرانی به خصوص برای دوره‌های مهارتی است. در مقابل روش بحث گروهی؛ تعاملی سنجیده و منظم درباره ی موضوع یا مسأله ای خاص است. در این رویکرد موضوع یا مسأله خاص از طرف معلم مطرح می‌شود، سپس معلم و فراگیران به صورت دو نفره یا گروه‌های کوچک درباره ی آن موضوع یا مسأله به مطالعه، اندیشه، بحث و اظهار نظر می‌پردازند (شعبانی ۱۳۹۴). آموزش به کمک بحث گروهی موجب فراهم آوردن موقعیتی می‌شود که در آن فراگیران (دانش آموزان و دانشجویان) با همدیگر، یا یادگیرندگان با معلم، به گفتگو می‌پردازند تا اطلاعات، اندیشه‌ها و عقاید را با هم مبادله کنند یا به کمک هم به حل مسائل بپردازند. روش بحث گروهی به تحریک اندیشیدن، به چالش کشیدن نگرش‌ها و باورها و پرورش مهارت‌های فردی و میان فردی از جمله؛ گوش دادن به صحبت‌های دیگران تحمل دیدگاه‌های مخالف دیدگاه خود،

در پژوهش حاضر، تأثیر روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی بر عملکرد تحصیلی در ماده درسی پداگوژی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای ناحیه یک اهواز مورد بررسی قرار گرفت. نتایج جدول ۴ نشان داد؛ عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای دو گروه تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی در پیش‌آزمون تفاوت معنی داری وجود ندارد. اما، با مداخله روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی بین دو گروه تفاوت معنی دار مشاهده شد. به عبارت دیگر؛ بین میانگین نمرات عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه ای دو گروه تدریس سخنرانی و بحث گروهی در پس‌آزمون تفاوت معناداری وجود دارد که این تفاوت به نفع گروه روش تدریس بحث گروهی در افزایش نمرات عملکرد تحصیلی فراگیران پس از تدریس به روش بحث گروهی است (سطح معنی داری $p < 0/01$). بنابراین فرضیه تحقیق تأیید شد. نتایج بدست آمده از این پژوهش با پژوهش‌های فیضی و همکاران (۱۳۹۳)، کرد نوقایی و همکاران (۱۳۹۳)، آقاپور و همکاران (۱۳۹۴) و اپدکام و اوریت (۲۰۱۲)، موتروفین و همکاران (۲۰۱۷) و دوین-شیهان و همکاران (۲۰۱۷) هم‌خوانی دارد. در تبیین نتیجه فرضیه پژوهش می‌توان گفت روش بحث گروهی در ۷ مورد بهتر از روش سخنرانی، در یک مورد مثل آن و در یک مورد ضعیف‌تر از آن گزارش شد (سیف ۱۳۹۲). همانند پژوهش‌های ذکر شده هر دو روش در یادگیری دانشجویان و دانش‌آموزان تأثیر داشته‌اند، اما در واقع می‌توان گفت در روش بحث گروهی از طریق مشارکت جدی‌تر فراگیران و بالا رفتن سطح درگیری آنان، زمینه مناسب‌تری برای درک روابط اجزاء (فهم مطالب) صورت می‌پذیرد و این سبب خواهد شد که یادگیری پایدارتری برای آنان حاصل شود. در این خصوص آنان با بهره‌گیری بهتر از قدرت تعقل و داوری خود در زمینه موضوعات مطرح شده، می‌توانند دریافت عمیق‌تری از

Learning Studies, Volume 6, N. 2. . [In Persian]

Keyvanfar, Mohammad Reza (1393). The role of active methods and participatory learning in the development of students' potential abilities. *Teaching Magazine*, No. 12. .[In Persian]

Kurd Noghabi, Rasool; Jahan, Faezeh; Bakhtiari, Iraj (2014), Comparison of the effectiveness of lecturing and group discussion methods on the level of learning and student satisfaction. *Iranian Journal of Medical Education*. Volume 6 Number 1 Pages 59-64. .[In Persian]

Mohammadi Dehaghani, Maryam, Yousefi, Farideh (2016). The relationship between self-efficacy and anger: Investigating the mediating role of social problem solving. *Journal of Transformational Psychology*. Volume 12, Number 47, spring 2016, Pages 250-237. .[in Persian]

Mutrofin, I, Nyoman, Sudana Degeng, I Wayan, Ardhana, Punaji, Setyosari. (2017). The Effect of Instructional Methods (Lecture-Discussion versus Group Discussion) and Teaching Talent on Teacher Trainees Student Learning Outcomes. *Universities Negeri Malang*, JI. Semarang 5, Malang 65145, Indonesia.

Opdecam, E, & Everaert, P.(2012).Improving students a tisfaction in a first-year undergraduate accounting course by team learning. *Issues in Accounting Education*, 27(1), 53–82

Reynolds M.(1994). Group work in Education and Training. Ideas in practice. London, Koga npage Limited.

رعایت حق آزادی افراد دیگر و واری انتقادی درک و فهم و ارزشیابی خود و دیگران می شود.

References:

Aghapour, Seyed Ali; Vakili, Mohammad Ali; Karbasi, Maryam; Badli, Roghayeh (2015). The effect of teaching in two ways: student-centered group discussion and lecturing on the level of learning of midwifery students, *Journal of Medical Education Training Strategies*, eighth p.

Azizifar, Seyede Newsha (2020), *Pedagogy, Everything a teacher needs to know*, Isfahan: Elm Gostaran .[in Persian]

Beherozi, Nasser, Shahani Yilagh, Manijeh and Ghasemikhah, Somayeh (2015). Investigating the causal relationship between personality traits and mental well-being through mediation of appreciation and mindfulness in students Ministry of Science, Research, and Technology - *Shahid Chamran University of Ahvaz - Faculty of Educational Sciences and Psychology* .[in Persian]

Behneeyae, Nasrin, Hosseinpour, Mohammad & Nasiri, Maria(2014). Evaluation of human resources strategies and selection strategies in accordance with the Education. *International conferene humanities and Behavioral Studies*.Tehran, Iran. [in Persian]

Devin – Sheehan .L, R. Feldman & V. Allen (2017); “Research in Children Tutoring Children: A Critical Review ”, *Review of Educational Research*, 46 : 355 – 385.

Faizi, Ayub; Misrabadi, Javad; Zavar, Taghi (2014), Analysis of the effects of group teaching methods on Academic Performance, *Journal of Education and*

Shabani, Hassan. (2015).The effect of problem solving method as a working group on critical thinking and students' academic achievement, PhD Thesis, *Tarbiat Modares University*. [In Persian]

Shabani, Hassan. (2015).*Educational skills (teaching methods and techniques)*, (Vol. I), Tehran: Samat Publication. [in Persian]

Safari, Mitra, Yazdanpanah, Behrooz, Ghafourian Shirazi, Hamid Reza, Yazdanpanah, Shahrzad (2006). Comparison of the effect of teaching through lecturing and discussion on students' learning and satisfaction, *Iranian Journal of Medical Education*. Volume 6 Number 1 Pages 59-64. [in Persian]

Seif, Ali Akbar. (2013), *Educational Psychology (Psychology of Learning and Teaching)* (Third Edition), Tehran: Agah Publishing [in Persian]

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال یازدهم، ویژه‌نامه ۹۹

تأثیر روش تدریس بحث گروهی و سخنرانی بر عملکرد تحصیلی در ماده درسی پداگوژی

سیده نیوشا عزیزی فر: دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

محمد حسین پور*: عضو هیات علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

چکیده: هدف پژوهش حاضر، تعیین اثربخشی روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی در ماده درسی پداگوژی بر عملکرد تحصیلی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای ناحیه یک شهر اهواز بود. جامعه آماری شامل کلیه فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای که در سال تحصیلی ۹۹ - ۹۸ مشغول به تحصیل بودند. در این پژوهش، با توجه به اینکه در ناحیه تنها یک آموزشگاه بود از نمونه‌گیری صرف نظر شده و با اجرای پیش‌آزمون، ۳۰ نفر از شرکت‌کنندگان که عملکرد تحصیلی آنها زیر یک انحراف متوسط هم‌کلاسی‌های خود بود، انتخاب و به طور تصادفی به دو گروه آزمایشی تقسیم شدند. دو گروه شامل ۱۵ نفر گروه آزمایش روش سخنرانی و ۱۵ نفر کلاس گروه آزمایش روش بحث گروهی جایگزین شدند. طرح پژوهشی تجربی از نوع پیش‌آزمون - پس‌آزمون دو گروه آزمایش بود. ابزار پژوهش شامل مقیاس عملکرد تحصیلی محقق ساخته بود. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل کواریانس تک متغیره آنکوا (ANCOVA) برای دو گروه مستقل استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که میان اثربخشی روش تدریس بحث گروهی و روش تدریس سخنرانی بر عملکرد تحصیلی ماده درسی پداگوژی فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای تفاوت وجود دارد. به طوری که روش تدریس بحث گروهی بطور معنی‌داری باعث افزایش نمرات عملکرد فراگیران آموزشگاه فنی و حرفه‌ای نسبت به روش تدریس سخنرانی شده است.

واژگان کلیدی: روش تدریس بحث گروهی، روش تدریس سخنرانی، عملکرد تحصیلی، درس پداگوژی.

*نویسنده‌ی مسئول: عضو هیات علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

Email: hosseinpour6@yahoo.com